

Stanowisko Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych w sprawie planowanych zmian w wykazie czasopism naukowych

Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych z uwagą śledzi dyskusję dotyczącą planowanych zmian w wykazie czasopism naukowych i pragnie włączyć się w nią w sposób merytoryczny, wskazując kluczowe uwarunkowania rozwoju nauki w Polsce.

Jednym z fundamentalnych wyzwań współczesnej polityki naukowej pozostaje umiędzynarodowienie badań prowadzonych w Polsce. Publikowanie w języku angielskim oraz w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym stanowi istotny element tego procesu i warunek realnego uczestnictwa polskich badaczy w globalnym obiegu wiedzy.

Zróżnicowanie pozycji i punktacji czasopism powinno uwzględniać ich rzeczywistą rangę – zarówno w krajowym, jak i globalnym obiegu naukowym, standardy redakcyjne, jakość procedur recenzyjnych, poziom umiędzynarodowienia oraz ich faktyczną widoczność i oddziaływanie w Polsce i poza jej granicami.

System oceny powinien tworzyć stabilne i przewidywalne warunki sprzyjające podnoszeniu jakości badań oraz wzmocnieniu obecności polskich naukowców w międzynarodowym obiegu naukowym, przy jednoczesnym docenieniu znaczenia silnych, rozwijających się czasopism krajowych.

W naszej opinii zarówno porównywanie czasopism krajowych z międzynarodowymi, jak i ich ocena, powinny opierać się na przejrzystych, transparentnych i merytorycznych kryteriach. Kryteria te powinny uwzględniać nie tylko parametry bibliometryczne, lecz także rzeczywistą pozycję danego czasopisma w środowisku naukowym oraz jego rolę w kształtowaniu debaty naukowej i publicznej - zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Należy podkreślić, że w polskim systemie nauki funkcjonuje wiele wysokiej jakości czasopism krajowych o ugruntowanej pozycji, które odgrywają istotną rolę w kształtowaniu debaty naukowej i upowszechnianiu wyników badań. Z tego względu zasadne jest również wyraźne różnicowanie oceny wewnątrz grupy czasopism polskich, tak aby w sposób adekwatny doceniać najlepsze z nich.

Równocześnie stanowczo podkreślamy konieczność wykluczania z systemu ewaluacyjnego czasopism drapieżnych oraz podmiotów niespełniających elementarnych standardów etycznych i redakcyjnych. Obecność takich tytułów w wykazach podważa wiarygodność systemu oceny oraz prowadzi do nieefektywnego wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na naukę. Transparentność procedur, rzetelna weryfikacja jakości oraz konsekwentne eliminowanie podmiotów niespełniających standardów międzynarodowych powinny stanowić jeden z fundamentów reformy.

Jednocześnie zwracamy uwagę na znaczenie konsekwentnego zwiększania nakładów na badania naukowe, w tym na dostępność projektów badawczych, wsparcie publikacyjne oraz rozwój infrastruktury naukowej, które pozwolą polskim badaniom stawać się coraz bardziej konkurencyjnymi, widocznymi i umiędzynarodowionymi.

Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych deklaruje gotowość do dalszego udziału w merytorycznej dyskusji nad rozwiązaniami służącymi rozwojowi jakości i międzynarodowej widoczności polskiej nauki.

*Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych*

17 lutego 2026 r.